

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
(назва інституту, факультету, коледжу)

Кафедра фінансів та економіки
(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
(Жильцов О.Б.)
« 21 » 20 21 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОВАЙДИНГ ІННОВАЦІЙ

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 051 "Економіка"
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 051.00.01 "Економіка міста. Урбаністика"
(шифр і назва освітньої програми)

Київ – 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредитів / 120 годин	
Курс	2	
Семестр	3	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	залік	

Мета дисципліни формування системи базових знань з теорії і практики провайдингу інновацій, ресурсного забезпечення інноваційного процесу та управління інноваційним розвитком підприємства.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувані у студентів розуміння основних понять і термінів з провайдингу інновацій;
- засвоїти методи, прийоми та показники оцінювання ефективності впровадження інновацій;
- набути вмінь творчого пошуку напрямів і резервів провайдингу інновацій на підприємствах різних напрямів діяльності;
- сформувані здатність самостійно мислити, ідентифікувати та аналізувати різні види інновацій, методи їх впровадження.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- категоріальний апарат провайдингу інновацій;
- нормативно-законодавчу базу України, яка регулює інноваційну діяльність;
- економічну сутність інновацій, їх місце і роль в діяльності підприємства;
- організаційні засади провайдингу інновацій;
- методи, прийоми й показники оцінювання ефективності інновацій;
- об'єктивно існуючі причинно-наслідкові зв'язки між ресурсним

забезпеченням інноваційного процесу та ефективністю роботи підприємства;

– способи мотиваційного впливу, що забезпечують ефективне впровадження інновацій;

вміти:

– застосувати отримані знання в практичній діяльності роботи економіста;

– застосувати отримані знання для проведення аналітичних розрахунків щодо ефективності впровадження інновацій;

– провести оцінку доцільності впровадження інноваційного проєкту;

– виконати порівняльний аналіз альтернативних інноваційних проєктів;

– розрахувати величину економічного ефекту від реалізації інноваційного проєкту на підприємстві;

– застосувати отримані знання при складанні бізнес-планів розвитку підприємства.

Загальні компетентності:

Здатність до креативного та критичного мислення: здатність породжувати нових ідей, придумувати та знаходити нетрадиційні рішення, набуття гнучкості мислення, відкритого для застосування набутих економічних знань для вирішення стратегічних та поточних завдань економічного розвитку підприємства, а також для застосування набутих економічних знань у повсякденному житті.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість: внутрішня потреба виконувати роботу якісно; здатність планувати етапи та хід виконуваної роботи, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, уміння формувати проблеми та знаходити шляхи їх вирішення в економічній діяльності підприємства.

Програмні результати навчання.

Застосування знань та розумінь.

Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Набути навички оцінки ситуації та прийняття рішень та основи проведення досліджень та розробки бізнес-планів по впровадженню інноваційних та інвестиційних проєктів, розробка стартап-проєктів, орієнтація проєктів на підвищення ефективності функціонування муніципальної економіки.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	МК	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи провайдингу інновацій та ринку інновацій							
Тема 1. Економічна сутність і характеристика інновацій та провайдингу інновацій.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 2. Екологічні інновації: становлення ноосфери. Демографічні інновації.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 3. Технологічні та економічні інновації	8	2	2	-	-	-	4
Тема 4. Ринок інновацій: глобальні та національні тенденції	8	2	2	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	34	8	8	-	-	2	16
Змістовий модуль 2. Методичні основи забезпечення провайдингу інновацій							
Тема 5. Типи інноваційних структур та їхня характеристика	8	2	2	-	-	-	4
Тема 6. Інноваційний проєкт: обґрунтування та реалізація	8	2	2	-	-	-	4
Тема 7. Оцінювання ризиків інноваційної діяльності	8	2	2	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	6	-	-	2	12
Змістовий модуль 3. Ресурсне забезпечення провайдингу інновацій							
Тема 8. Інформаційне забезпечення провайдингу інновацій.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 9. Фінансування та кредитування провайдингу інновацій.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 10. Моніторинг провайдингу інновацій	8	2	2	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	6	-	-	2	12
Змістовий модуль 4. Оцінка результатів провайдингу інновацій							
Тема 11. Комплексна оцінка ефективності впровадження інновацій.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 12. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	8	2	2	-	-	-	4
Тема 13. Інноваційна стратегія розвитку підприємства.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 14. Інноваційно-технологічна безпека на різних рівнях економічної агрегації	8	2	2	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	34	8	8	-	-	2	16
Семестровий контроль	-	-	-	-	-	-	-
Усього	120	28	28	-	-	8	56

Програма навчальної дисципліни
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи провайдингу інновацій та ринку інновацій

Тема 1. Економічна сутність і характеристика інновацій та провайдингу інновацій.

Методологія інституціональної природи інновацій і теоретичне обґрунтування генези інноваційного розвитку в концепціях теорії інновацій. Економічна сутність провайдингу інновацій. Сутність понять “інновація”, “новація”, “нововведення”, “інноватор”, “новатор”, “консерватор”. Історичний розвиток поняття “інновація”. Структуризація концепцій, теорій, моделей і парадигм інновацій відповідно до різних рівнів економічної агрегації. Праці Й. Шумпетера у становленні інноваційної теорії економічного зростання. Еволюція технологічних укладів. Наукові праці М. Туган-Барановського та М. Кондратьєва. Великі цикли кон’юнктури. Економічне зростання на інноваційній основі. Структура технологічних укладів промислового комплексу та технологічних секторів обробної промисловості. Сутність поняття “інноваційна діяльність”. Основні етапи інноваційного процесу. Інтерактивна модель. Моделі інноваційного процесу за Р. Росвеллом. П’ять поколінь інноваційного процесу. Класифікація інновацій за етапами інноваційного розвитку підприємств. Системні ознаки класифікації інновацій. Рівні концентрованої господарської моделі в рамках концепції економічного антропоцентризму. Ключові інститути та елементи інноваційного розвитку.

Тема 2. Екологічні інновації: становлення ноосфери. Демографічні інновації.

Напрями екологічних інновацій. Екологічні інновації I-го роду. Екологічні інновації II-го роду. Екологічна криза. Неосфера. Раціоналізація сфери природокористування. Інновації та охорона навколишнього середовища. Стратегії глобального стійкого розвитку. Джерела та стимули екологічних інновацій. Природна рента. Світова природна рента. Екологічна антирента. Продуктові інновації, що породжені IV промисловою революцією. Інноваційні досягнення світових дослідників в секторі екоекономіки. Новий рівень добробуту. Очищення води, опріснення морської води, модифікована агрокультура, лікування хвороб, клонування. Екологічна безпека, швидкість, ефективність. Підводні суперлайнери, струнний транспорт, електромобілі, авіакосмічні транспортні системи.

Тема 3. Технологічні та економічні інновації.

Нанотехнології, аморфні метали, матеріали з пам’яттю, високотемпературна надпровідність, торсіонні технології обробки матеріалів. Національні інноваційні розробки в літакобудуванні та ракетно-космічній галузі. Національні інноваційні розробки в секторі військової техніки, зброї й обладнання та сфері корабле- і машинобудування. Українські Start Up в сфері IT-технологій. Національні інноваційні проєкти в сфері освіти. Інноваційні

досягнення в галузі машинобудування та продукування різного обладнання й устаткування. Воднева енергетика, синтетичне паливо, перетворювачі сонячної енергії, АЕС із замкнутим циклом, швидкі реактори, вихрові теплогенератори. Інноваційні дизайнерські рішення та інновації в галузі медицини.

Інноваційні досягнення дослідників різних країн в ІТ-галузі. Інноваційні досягнення в галузі машинобудування та продукування різного обладнання й устаткування інноваторами з європейських країн. Інноваційні дизайнерські рішення та інновації в галузі медицини продуковані інноваторами з європейських країн. Інноваційні досягнення європейських дослідників ІТ-галузі. Біоенергетика, оптика, квантово-вакуумні комп'ютери, штучний інтелект, торсіонні системи зв'язку. Технології “термоядерного синтезу”, псі-технології (досягнення в сучасній психології, що включають нові засоби управління людьми), біоенергетика, технології, що пов'язанні з мораллю і відповідальністю. Реалізується даний уклад за допомогою гіперінтелекту, гіперзнання, гіперінформації, гіперкомунікації. “Ігри з підсвідомістю та розумом”. Прогнозується наявність 5-ти когнітивних технологій: нейровізуалізація, когнотропні препарати, когнітивні асистенти, Мозко-Машинні інтерфейси, штучні органи почуттів.

Тема 4. Ринок інновацій: глобальні та національні тенденції

Закономірності становлення національного ринку інновацій та його інституціональні контури. Детермінанти та проблеми формування пропозиції і попиту інноваційного продукту/послуги на ринку інновацій. Ринок науково-технічних розробок та інновацій; ринок капіталу/інвестицій; ринок цінних паперів; ринок робочої сили (новаторів, інноваторів); валютний ринок; ринок інформації. Структура ринку інновацій у відповідності до рівнів економічної агрегації. Графічне моделювання зниження ефективності (втрати через неефективність) інновацій для суспільства внаслідок надвиробництва/недовиробництва інноваційного продукту.

Модель структурної взаємозалежності та когерентності ринку інновацій та ринку людського капіталу. Кон'юнктура ринку. Конкуренція на ринку інновацій. Ринок спеціалістів нових технологій (маркетологи). Ринок послуг підприємців (інституціонального капіталу). Ринок послуг консерваторів. Ринок послуг інноваторів (творчих спеціалістів). Ринок послуг інноваційних спеціалістів або новаторів (ринку знань). Ринок послуг кваліфікованої праці. Ринок послуг простої праці. Складові інституту ринку інновацій України та їх характеристика. Функції ринку інновацій. Вимірність або можлива сутність інновації, як товару. Матрична структура інституціоналізації ринку інновацій в Україні.

Змістовний модуль 2. Методичні основи забезпечення провайдингу інновацій

Тема 5. Типи інноваційних структур та їхня характеристика

Основні завдання інноваційної інфраструктури. Взаємозв'язок і взаємодія інститутів інфраструктури інноваційної економіки та їх функції. Умови формування інноваційного кластера. Кластерні утворення в Україні за видами економічної діяльності та територіальною приналежністю. Організації, які виконують наукові та науково-технічні роботи за регіонами в Україні. Бізнес-інкубатори, технопарки, технополіси, інноваційні хаби, іннотехи, хакатони, інноваційні кластери, науково-технічні і промислово-технологічні парки, інноваційні центри, венчурні підприємства, корпоративні інститути спільного інвестування, наукові інститути, інжинірингові компанії, пайові інститути спільного інвестування. Порівняльна характеристика інноваційної економіки з урахуванням венчурного бізнесу та економіки сьогодення. Порівняльна характеристика інноваційних підприємств у відповідності до внутрішнього та зовнішнього венчурна. Організації, які виконують наукові та науково-технічні роботи за секторами діяльності в Україні.

Потенційна матрична інноваційна інфраструктура економіки України за сегментами. Розвиток індустріальних парків в Україні. Організаційна структура інноваційної економіки. Електронної інноваційної бізнес-платформи України. Потенційна інституціональна будова венчурної підприємницької структури та її взаємозв'язок із зовнішнім інституціональним середовищем в Україні. Загальна модель взаємозв'язків та взаємозалежностей в кластерній системі, що сформована на базі інноваційного хабу. Інфраструктура інноваційного хабу та інструменти його підтримки. Структурно-функціональна модель формування та становлення технопарку за активної участі коворкінг-центру. Інституціональні та організаційно-технологічні аспекти формування технологічної платформи.

Тема 6. Інноваційний проєкт: обґрунтування та реалізація

Порядок (послідовність) долучення організаційних форм інноваційної діяльності в інноваційний процес на стадії дифузії інновацій. Сутність поняття “стартапу” та історія його виникнення. Розвиток стартапів. Основні організаційні стадії, які повинен пройти стартап для успішної реалізації. Характеристика основних стадій організації стартапу: розробка ідеї; підготовка до реалізації; економічне обґрунтування доцільності реалізації стартап-ідеї; розробка бізнес-плану; створення пробної версії продукту або послуги, яка запропонована як стартап; знаходження потенційних клієнтів для реалізації стартап-продукту або стартап-послуги; розробка пропозицій щодо проведення рекламної компанії; завершальна стадія та пошук потенційних клієнтів. Досвід розробки та фінансування стартапів у зарубіжних країнах. Практика венчурного фінансування. Алгоритм презентації стартапу.

Типологія організаційних форм ринкових інститутів-організацій за рівнем долучення їх до інноваційного процесу на стадії дифузії інновацій. Базова модель інституціонального забезпечення інноватизації економіки України шляхом формування “інноваційного коридору” в рамках моделі “14і”. Порівняльна характеристика інноваційних фірм за класифікаціями Л. Раменського і Х. Фрізенвінкеля відповідно до залучення цих фірм на стадії дифузії інновацій.

Тема 7. Оцінювання ризиків інноваційної діяльності

Диференціація ризиків інноваційного проєкту в залежності від походження інновацій. Диференціація ризиків інноваційних проєктів в залежності від типів інновацій. Загальна характеристика інноваційного підприємництва в Україні: можливості, загрози, ризики. Різновиди ризиків мислення в умовах інноваційного підприємництва. Економічний ризик. Техніко-технологічний ризик. Підприємницький ризик. Фінансово-кредитний ризик. Страховий ризик. Комерційний ризик. Промисловий ризик.

Загальну невизначеність господарської системи (Q) як таку, що послідовно змінюється та має наступний математичний вигляд:

$$Q = I + R + r + i + S$$

де,

I – інститути; R – раціональний вибір; r – ризик; i – інновації; S – залишок невизначеності, що не усувається (випадкові процеси, помилки, екзогенні шоки).

Правильну послідовність сфер господарської реальності: “закон (інститут) – вибір – ризик – зміна (інновації) – випадковість (невизначеність)”. Зворотній (“неправильний”) рух по схемі “невизначеність – зміна (інновації) – ризик – вибір – інститути”. Стимули та загрози формування інституту людського капіталу економіки України інноваційного типу під впливом державних інститутів.

Змістовний модуль 3. Ресурсне забезпечення процесу провайдингу інновацій

Тема 8. Інформаційне забезпечення провайдингу інновацій.

Фактори розвитку індустрії інформації та знань. Сутність та економічна природа категорії «інформація». Знання як стратегічний ресурс інноваційних змін. Стратегічна парадигма інноваційного розвитку. Інформаційні системи та технології обробки знань. Моделювання інноваційного розвитку суспільства. Джерела інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності. Регулювання ресурсного забезпечення інноваційних процесів. Формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні. Інформаційно-консалтингового сервісу, що полягає в: організації тренінгів і стажування по всьому сектору питань розвитку й управління інноваційної підприємницької діяльності; сприянні реєстрації та правовій охороні об'єктів інтелектуальної власності; залученні фінансових інститутів з метою реалізації інноваційних бізнес-проєктів у вигляді грантів, посівного і венчурного інвестування; проведенні маркетингових досліджень на будь-якій стадії реалізації інноваційного бізнес-проєкту; сприянні організації і реалізації трансферу технологій, комерціалізації дослідно-конструкторських робіт на замовлення.

Тема 9. Фінансування та кредитування провайдингу інновацій.

Фінансування наукових досліджень і розробок в окремих країнах світу. Частка фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за рахунок коштів організацій підприємницького, державного секторів, сектора вищої освіти, приватного неприбуткового сектора, іноземних джерел у загальному обсязі витрат країн Європи (за даними Євростату). Фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за джерелами та секторами діяльності в Україні. Основні фінансово-промислові групи України за галузями. Кількість промислових підприємств за джерелами фінансування інновацій в Україні. Джерела фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт в Україні. Інвестиційні та венчурні фонди, бізнес-акселератори та інкубатори стартап-проектів (InfoPoint, Party Money, iVie, Abone.me, Luciding, Dental Cloud, WOU, Basic Business Formula Game), інвестори (WannaBiz, UAngel, Chernovetskyi Investment Group, Carrot). Інфраструктура бізнес-ангелівського інвестування венчурного підприємництва. Тіньові інститути венчурного інвестування та роль “вливання” тіньових фінансових ресурсів у становлення венчурного підприємництва України. Наявність венчурного капіталу та розвиток фінансового ринку в окремих країнах світу.

Динаміка показників ІСІ та венчурних фондів в Україні з 2007 по 2020 рр. Розподіл обсягу виробництва від інноваційної діяльності та фінансування науково-технічних розробок в Україні станом на 1.01.2020 р. за технологічними укладами. Фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт станом на 1.01.2020 р. за видами економічної діяльності відповідно до різних технологічних укладів. Частка загального обсягу виробництва інноваційної продукції, фінансування наукових, науково-технічних розробок в економіці України станом на 1.01.2020 р. за технологічними укладами. Обсяг витрат на інноваційні дослідження і розробки в Україні у 2011–2020 роках. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами в Україні. Інвестиційний цикл венчурного фонду. Схема функціонування венчурного фонду. Інституціональна структура венчурного фонду у формі обмеженого партнерства. Переваги і недоліки малих та великих венчурних підприємницьких структур.

Тема 10. Моніторинг провайдингу інновацій

Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт в Україні. Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт в Україні. Інноваційний потенціал: поняття, види, сутність та головні характеристики. Формування інноваційного потенціалу підприємства. Інноваційна активність промислових підприємств за напрямками проведених інновацій в Україні. Оцінка інноваційного потенціалу. SWOT-аналіз як інструмент оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Інші методи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Шляхи підвищення інноваційного потенціалу підприємства. Інноваційний потенціал України та перспективи розвитку. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації в Україні. Кількість промислових підприємств, що мали витрати на

інноваційну діяльність, в т.ч. за рахунок власних коштів в Україні.

Модель інноваційного процесу за наступною формулою:

$$ФД - ПД - ДКР - ПВ - Р$$

де,

ФД – фундаментальні дослідження; *ПД* – прикладні дослідження; *ДКР* – дослідно-конструкторські роботи; *ПВ* – промислове виробництво нових виробів; *Р* – реалізація нової продукції.

Питома вага витрат уряду на наукові дослідження і розробки та вчених у сукупній зайнятості окремих країн світу. Питома вага витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у ВВП. Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності в Україні. Трансформація факторів виробництва, цілей та мотивацій інноваційної діяльності. Експериментальні оцінки людського капіталу країн СНД на початку ХХІ ст. Динаміка індексу розвитку людського потенціалу в окремих країнах світу з 1980 по 2020 роки. Обсяги реалізованої інноваційної продукції в Україні станом на 1.01.2020 р. за видами економічної діяльності відповідно до різних технологічних укладів. Процесно-просторове моделювання й прогнозування інституціонального забезпечення інноватизації. Кількість придбаних та переданих нових технологій (технічних досягнень) в Україні та за її межами за формами придбання та передання. Впровадження інновацій на промислових підприємствах в Україні.

Змістовний модуль 4. Оцінка результатів провайдингу інновацій

Тема 11. Комплексна оцінка ефективності впровадження інновацій.

Кількість створених передових технологій за видами економічної діяльності в Україні. Перспективи ведення інноваційного бізнесу в Україні та деяких постсоціалістичних країнах. Види ефектів від інноваційної діяльності та впровадження інновацій. Кількість створених передових технологій за основними технічними напрямками в різних секторах економіки України. Методи оцінки економічної ефективності інновацій. Види ефектів: економічний, науково-технічний, податковий, соціальний, ресурсний, екологічний. Комплексний аналіз інноваційної діяльності підприємства та впровадження інновацій. Організаційні рутини, що виникають під час інноваційної діяльності. Організація дії “вітряка інновацій” підприємницької структури за процесами інноваційної діяльності.

Пріоритети за різними галузями й перспективи в інноваційному розвитку та конкурентні переваги регіонів України на макро- та мезорівня. Пріоритети за різними галузями й перспективи в інноваційному розвитку та конкурентні переваги України на мегарівні. Сутність інноваційного проєкту. Складання бізнес-плану. Характеристика процесів бізнес-планування. Алгоритм розробки бізнес-плану. Засоби профілактики і мінімізації ризиків. Аналіз ризиків за їх видами та заходи їх мінімізації. Методика оцінювання ефективності бізнес-проєктів. Статичні та динамічні показники оцінки ефективності інноваційних проєктів. Чиста приведена вартість. Дисконтований грошовий потік. Спіраль

виду: “людський капітал – інститут освіти – інтелектуальна праця – інтелектуальний капітал – інтелектуальна активність – інтелектуальний/інноваційний потенціал – інноваційна культура – інтелектуальне/інноваційне виробництво – інтелектуальний/інноваційний продукт – інноваційний капітал – інноваційна економіка – ...”.

Тема 12. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності.

Процес комерціалізації інтелектуальної власності. Склад і взаємодія учасників ринку при комерціалізації результатів інноваційної діяльності. Взаємозв’язок видів інвестиційного проектування та комерціалізації результатів інноваційної діяльності. Оцінка комерційних та ринкових можливостей. Підсумкова оцінка комерційного потенціалу інноваційної технології. Способи комерціалізації інтелектуальної власності. Визначення розрахункової ціни ліцензії. Міжнародне співробітництво в інноваційній сфері: опціонні угоди. Ліцензійні угоди. Передача ноу-хау. Послуги інжинірингу. Комерційна таємниця.

Поняття інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як товар. Інтелектуальна власність як капітал. Інтелектуальна власність як інвестиція. Поняття інтелектуального продукту. Правова охорона інтелектуальних продуктів. Об’єкти інтелектуальної власності. Властивості інтелектуального продукту. Ендогенні та екзогенні (зовнішні) інтелектуальні продукти. Колективні договори; індивідуальні проекти; галузеві тарифні угоди; регіональні угоди; державні програми інноваційного розвитку. Розподіл патентів на винаходи за країнами.

Тема 13. Інноваційна стратегія розвитку підприємства.

Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. Стратегія інноваційного розвитку України на 2009–2018 роки та на період до 2039 року. Стратегія економічного розвитку України до 2020 року: стратегії національної модернізації. Існуючі у світі стратегії інноваційного розвитку. Стратегія наздоганяючого розвитку. Стратегія випереджаючого розвитку. Стратегія стійкого інноваційного розвитку. Стратегія локальної переваги. Державна підтримка інноваційних форм. Дифузія інновацій. Саморозвиток чи стратегія “нарощування” піонерного інноваційного розвитку (інноваційно-проривна стратегія). Товарне клонування, стратегія “перенесення”, форсового (імітаційного) інноваційного розвитку, стратегія “переслідування”. Стратегія “запозичення”, або ліцензійне копіювання, або стратегія лідерських технологій. Міжнародне інноваційно-технологічне співробітництво. Міжгалузеві науково-технічні комплекси, кластери. Локальне інноваційне середовище.

Взаємозв’язок стратегічних цілей та задач економіки України інноваційного типу. “Дорожня карта” підготовки інноватора до еволюційно-прогресуючої інноваційної діяльності за участю інститутів інноваційного розвитку. Сутнісна характеристика інноваційної стратегії підприємства. Складові інноваційної стратегії. Методи управління вибором інноваційних

стратегій. SWOT-аналіз. Види гар-аналізу і їх роль. Стратегічна модель Портера. Матриця Бостонської консультаційної групи. Стратегічні зони за матрицею “Мак Кінсі – Дженерал Електрик”. STP – аналіз (сегментація ринку). Мета та принципи державної інноваційної політики. Мета державного регулювання інноваційної діяльності. Державна інноваційно-інвестиційна підтримка підприємств. Засоби державного регулювання інноваційної діяльності. Система державного регулювання інноваційної діяльності. Розвиток та напрями діяльності Державної служби інтелектуальної власності України. Інноваційний розвиток суспільства на основі інтелектуального капіталу. Мотивація праці науковців. Мотиваційні аспекти інноваційної діяльності персоналу підприємств. Стимулювання праці дослідників і розробників нововведень. Інституціональне забезпечення корпоратизації економіки. Інститут соціально-корпоративної відповідальності за рівнями. Проект інституційного механізму регулювання інноваційного вектору розвитку економіки.

Тема 14. Інноваційно-технологічна безпека на різних рівнях економічної агрегації

Зміни в нормативно-правовій базі України у 2010–2020 рр., що направлені на полегшення ведення інноваційного бізнесу. Закон України “Про інноваційну діяльність”. Юридичні основи провайдингу інновацій. Договори у сфері інтелектуальної власності. Промислова власність. Комерційна таємниця підприємства та “ноу-хау”. Франчайзинг. Авторське право. Напрями юридичного забезпечення інноваційної діяльності. Санкції за несумлінне використання об’єктів інтелектуальної власності. Закони України “Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків” та “Про наукові парки”. Закон України “Про інноваційну діяльність”. Закон України “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”. Закон України “Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукомістких технологій”. Закон України “Про зайнятість населення”. Трудовий кодекс України. Адміністративне право України. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”. Закон України “Про авторське право і суміжні права”.

Згідно з Законом України “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”, стратегічними пріоритетами інноваційної діяльності в Україні на 2011–2021 рр. визначено: освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії; освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки; освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх обробка і з’єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій; технологічне оновлення, розвиток агропромислового комплексу; впровадження нових технологій й обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики; широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони

навколишнього природного середовища; розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки. Закон України Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукомістких технологій. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій.

Постанови, положення Кабінету Міністрів України (Про створення Державного інноваційного фонду. Про затвердження Положення про державну наукову та науково-технічну програму. Про Національний науково-технічний центр наукового приладобудування. Про Концепцію державної політики розвитку малого підприємництва. Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів. Про утворення Української державної інноваційної компанії. Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проєктів і ведення Державного реєстру інноваційних проєктів. Про затвердження Методики проведення експертизи стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності. Про затвердження порядку використання коштів спеціального фонду Державного бюджету України, що спрямовуються на фінансову підтримку інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року. Про розвиток і захист критичних технологій).

Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3	4	4
2	Відвідування практичних занять	1	4	4	3	3	3	3	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	3	15	4	20
4	Робота на практичних заняттях	10	4	40	3	30	3	30	4	40
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				93		76		76		93
Залік			-							
Максимальна кількість балів:			338							
Розрахунок коефіцієнта:			338 / 100 = 3,38							

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи провайдингу інновацій та ринку інновацій			

1	Економічна сутність і характеристика інновацій та провайдингу інновацій.	4	5
2	Екологічні інновації: становлення ноосфери. Демографічні інновації.	4	5
3	Технологічні та економічні інновації	4	5
4	Ринок інновацій: глобальні та національні тенденції	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методичні основи забезпечення провайдингу інновацій			
5	Типи інноваційних структур та їхня характеристика	4	5
6	Інноваційний проєкт: обґрунтування та реалізація	4	5
7	Оцінювання ризиків інноваційної діяльності	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Ресурсне забезпечення провайдингу інновацій			
8	Інформаційне забезпечення провайдингу інновацій.	4	5
9	Фінансування та кредитування провайдингу інновацій.	4	5
10	Моніторинг провайдингу інновацій	4	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Оцінка результатів провайдингу інновацій			
11	Комплексна оцінка ефективності впровадження інновацій.	4	5
12	Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	4	5
13	Інноваційна стратегія розвитку підприємства.	4	5
14	Інноваційно-технологічна безпека на різних рівнях економічної агрегації	4	5
Разом		56	70

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

20-25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

15-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2, 3, 4 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 5, 6,7 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 8, 9, 10згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 11, 12, 13, 14 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання студента за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку. Підсумковий семестровий контроль проводиться за результатами поточного контролю та оцінюється від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS для отримання рейтингової оцінки знань студента.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 28 год., практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год., семестровий контроль - залік.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV			
Назва модуля	<i>Теоретичні основи провайдингу інновацій та ринку інновацій</i>				<i>Методичні основи забезпечення провайдингу інновацій</i>			<i>Ресурсне забезпечення провайдингу інновацій</i>			<i>Оцінка результатів провайдингу інновацій</i>			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми лекцій	Економічна сутність і характеристика інновацій та провайдингу інновацій (1 б)..				Екологічні інновації: становлення ноосфери. Демографічні інновації (1 б).			Технологічні та економічні інновації (1 б)..			Ринок інновацій: глобальні та національні тенденції (1 б).			
Теми семінарських занять	Економічна сутність і характеристика інновацій та провайдингу інновацій (11 б).				Екологічні інновації: становлення ноосфери. Демографічні інновації. (11 б).			Технологічні та економічні інновації (11 б).			Ринок інновацій: глобальні та національні тенденції (11 б).			
Самостійна робота	20 балів				15 балів			15 балів			20 балів			
Поточний контроль	МК – 25 балів				МК – 25 балів			МК – 25 балів			МК – 25 балів			
ПК Залік	338, коефіцієнт 338:100=3,38													

Рекомендована література

Основна (базова)

1. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник / за заг. наук. ред. д. пед. н., проф. В. В. Борисова. - Суми. Університетська книга, 2017. - 265 с.
2. Новіков Є. А. Правове регулювання діяльності мережі трансферу технологій : монографія. Харків : НДІ ПЗІР НАПрНУ, 2019. 173 с.
3. Інституціональна модель інноваційної економіки: колективна монографія / за ред. В. І. Ляшенка, О. В. Прокопенка, В. А. Омеляненко. НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2019. 327 с.
4. Провайдинг інновацій в галузі ТК: конспект лекцій / укладач д.т.н., професор О. П. Ващенко. – Київ : Державний університет телекомунікацій, 2016.– 96 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1787_43966926.pdf
5. Краус К.М., Краус Н.М., Манжура О.В. (2021). Електронна комерція та Інтернет-торгівля: навчально-методичний посібник. Київ: Аграр Медіа Груп. 454 с.
6. Teaching Guidelines For Digital Entrepreneurship, eds. Kateryna Kraus, Nataliia Kraus, Olena Shtepa, Cracow University of Economics, Kiev-Cracow 2021, 71 p. ISBN: 978-83-959463-6-3. (<https://ted.uek.krakow.pl/output-1-teaching-guidelines/>) http://webgate.ec.europa.eu/eac/mobility/systemLayers/5_FE/dist/index.html#/project/272256/view/0
7. Провайдинг інновацій: Підручник / за ред. д.е.н. проф. М.П. Денисенка. К.: «Видавничий дім «Професіонал». 2008. 448с.
8. Айзексон В. Інноватори: як група хакерів, геніїв та гіків здійснила цифрову революцію. – Київ. – Видавництво “Наш формат”. – 2017. – 488 с.
9. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. – 491 с.
10. Інноваційна діяльність в Україні у 2019 році: науково-аналітична доповідь / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша, Рожкова Л.В., Коваленко О.В. – К.: УкрІНТЕІ, 2020. – 45 с.
11. Про інновації. 10 найкращих статей з Harvard Business Review/ пер. з англ. Г. Ровенських. – Київ: КМ-БУКС, 2018. – 192 с.
12. Наука та інновації: Науково - практичний журнал/ Національна академія наук України.– №1 – Київ: Видавничий дім "Академперіодика", 2016. – 86 с.
13. Краус Н. М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін : монографія / Краус Н. М. – Київ : Центр учбової л-ри, 2015. – 596 с.
14. Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України : монографія / В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова, В. В. Зянько. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 172 с.
15. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : стат. зб. / відп. за вип.

О. О. Кармазіна. – К. : Держаналітінформ, 2019. – 257 с.

16. Мрихіна О. Б. Трансфер технологій з університетів у бізнес-середовище: парадигма, концепція та інструментарій оцінювання / О. Б. Мрихіна // Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 440 с.

17. Друкер П. Ф. Инновации и предпринимательство. Практика и принципы / П. Ф. Друкер. – М. : Деловой мир, 1992. – 432 с.

18. Чесбро Г. Открытые инновации / Г. Чесбро ; пер. с англ. В. Н. Егорова. – М. : Поколение, 2007. – 336 с.

19. Інновації в Україні: Європейський досвід та рекомендації для України. – Т 3: Інновації в Україні: пропозиції до політичних заходів. Остаточний варіант (проект від 19.10.2011). – К. : Фенікс, 2011. – 42 с. – (Проект ЄС “Вдосконалення стратегії, політики та регулювання інновацій в Україні”).

20. Цілі Сталого Розвитку: Україна : Національна доповідь [Електронний ресурс] / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. – 176 с.

21. Краус Н. М. Інноваційна діяльність та венчурний капітал в системній модернізації національної економіки : монографія / Н. М. Краус, О. М. Шевченко. – Полтава : Дивосвіт, 2013. – 198 с.

22. Краус К. М. Ретроспектива і сучасність оподаткування в Україні та за кордоном: Монографія. – Київ : Аграр Медіа Груп, 2019. – 420 с.

23. Формування інноваційного потенціалу національної економіки та розвиток ринку стартапів // Концепти інноваційного розвитку підприємництва [Текст]: [Монографія] / Лойко В.В., Рамський А.Ю., Лойко Д.М. За заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В. В.; Національний університет «Києво-Могилянська академія». К.: Інтерсервіс, 2018. С. 83-91.

Додаткова

24. Питання інтелектуальної власності у сфері трансферу технологій: збірн. наук. прац. IV Всеукр. наук.-практ. конф.-семін. з пробл. екон. інтел. власн., 21 травн. 2021р., Київ : Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2021. 279 с.

25. Краус Н. М. Інноваційна економіка: дефініція поняття та інституціональний базис розвитку / Н. М. Краус // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія “Економіка” : зб. наук. пр. / ред. кол. : Черничко Т. В. (гол. ред.) [та ін.]. – Мукачево : Карпатська вежа, 2015. – Вип. 2 (4), ч. 1. – С. 36–42.

26. Kraus N. M. Categorical difference of notions “novation”, “novelty” and “innovation” as tools of innovative economy: institutional context / N. M. Kraus // Institutional framework for the functioning of the economy in the context of transformation: Collection of scientific articles. – Montreal : Publishing house “BREEZE”, 2015. – P. 53–58.

27. OECD (2019) Main Science and Technology Indicators, [Electronic resource]. – Paris : OECD Publishing, 2018. – Volume 2018, Issue 1. – 136 p. – Mode of access: <https://doi.org/10.1787/msti-v2018-1-en>. – Title from display. – Date. of treatment: 08.06.2020.

28. Краус Н. М. Які зміни несе в собі “Індустрія 4.0” для економіки та виробництва / К. М. Краус, Н. М. Краус // Формування ринкових відносин в Україні. – 2018. – № 9. – С. 128–135.

29. Краус Н. М. Інноваційне табло України [Електронний ресурс] / Н. М. Краус, К. М. Краус // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2017. – № 6. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/6-2017-ukr>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 17.01.2020.

30. Криворучко О. С. “Інноваційний портрет” європейського економічного простору [Електронний ресурс] / Н. М. Краус, К. М. Краус, О. С. Криворучко // Інфраструктура ринку. – 2017. – № 3. – Режим доступу до ресурсу: <http://market-infr.od.ua/uk/3-2017>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 28.05.2020.

31. Криворучко О. С. “Інноваційний ландшафт” у координатах світ-економіки [Електронний ресурс] / Н. М. Краус, К. М. Краус, О. С. Криворучко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 16. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/issue-16-2017>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 28.04.2021.

32. Грюнвальд М. Технологический трансфер. / М. Грюнвальд, А. Мерц, К. Рихтер, А. Шульц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nw-innovations.ru/analitika/orgformi/list1/text/tema2.shtml>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 19.05.2021.

Інформаційні джерела:

33. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

34. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. № 611. URL: www.rada.gov.ua.

35. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

36. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.

37. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

38. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: 40. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

39. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org>.

40. Електронна бібліотека освітнього порталу. URL: <http://www.osvita.org.ua/library/>.

41. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України № 143-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16> (дата звернення: 10.04.2020).

42. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України № 2299-III від 15.03.2001 / Верховна Рада

України : офіц. вид. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 21. – Ст. 103.

43. Про інститути спільного інвестування [Електронний ресурс] : Закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI (діє з 01.01.2014 р.). – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T125080.html. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 13.03.2021.

44. EUROPE2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth /COM/2010/2020final/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eurlex.europa.eu/legalcontent/en/ALL/?uri=CELEX%3A52010DC2020>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 12.01.2021.

45. Global innovation index. Analysis: Explore the interactive database of the gii 2018 indicators [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 19.05.2021.

46. Create your own infographics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.liga.net/infografica/336825_ukrainaopustilasvreytingesamykhkonkurento sposobnykhekonomik.htm. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 19.01.2021.

47. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 4.07.2002 р. № 4-IV, № 36, Ст. 266 // Відомості Верховної Ради України : офіц. веб-портал / Прогр.-техн. підтримка – Упр. комп'ютеризов. систем. – Електрон. текст. дані. – [К.], 1994–2015. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>. – Назва з титул. екрана. – Дата перегляду: 3.04.2021.

48. Зонтичное патентование [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.trizguide.com/viewtopic.php?p=858>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 10.01.2021.

49. Уряд схвалив законопроект щодо стимулювання діяльності вчених у ЗВО та наукових установах, – Сергій Шкарлет [Електронний ресурс]. <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-uhvaliv-zakonoprojekt-shchodo-stimulyuvannya-diyalnosti-vchenih-u-zvo-ta-naukovih-ustanovah-sergij-shkarlet>– Назва з екрана. – Дата перегляду: 30.08.2021.